

fuit clavis vestris, penetratum spinis, & unum sensit ferum crudele lancee, cum Cor Jesu illud sentire non posset...

Ut veri filii... Mariae...

Ad id non sufficit... Christi...

Dolor, esse... Virgo...

Mariae... virtus...

Et nihilominus quasi vita filii sui nihil esset illi, ubi cum Dei honore compararetur; statim illa juxta Crucem tanta firmitate, & constantia, ut illum morientem videret...

Adest huic spectaculo Maria, neque illud eminus prospicit, quod de aliis Jesu Christi amicis scriptum invenitur...

Si tenerem tantum compati Jesu Christo morienti, factis multi inveniretur Christiani, quos tenerem ingenium facile ad pietatem impelleret...

Hec considerantes omnia, ne obliviscamur attendere extremum dolori, quem Virgo Sanctissima perpessa est...

Dolorem vero Matris ingeminat unio, & simpatia, quam habet cum Jesu, qui vere erat os deosibus ejus, caro de carne, & sanguis de sanguine illius...

Quamvis Abraham impeteret Deus, ut sibi Filium sacrificaret Isaac, dispensat Matrem, cor ejus mollius erat, ne huic interit sacrificio, fatique putat...

Maria praefens omnibus passionibus...

Mariae co-prophetis...

Unio, & simpatia...

Deo factis non est...

his, considerans lac virgine, quod ex illius sinu fluerebat, mirandum esse in Sanguinem in venis Jesu, aliquando ex sacratissimis vasculis hauriendum?

Pallio Jesu Christi...

Mariae co-prophetis...

Duo amoris...

Jesu, ut ita dicam...

illius tormentum esse, & proprium Martyrii sui instrumentum. Cur hac in se mihi defunt pii Sancti Bonaventurae sensus, sicuti verba non defunt!

Circumstantia, quae haec Sanctissimae Virginis praesentiam magis torquebat, haec fuit, quae videbat, se inutilem esse opem ferendo carissimo filio suo.

Alia quoque notabilis circumstantia est, dolores Sanctissimae Virginis non desisse cum illis filii sui, quia maternum cor illius adhaere peroratum fuit lancea crudeli...

Quid non patitur Maria ad aspectum filii sui morientis in Calvario? Videre illum affici morte crudeli pariter, ac turpi, magnus est doloris excessus...

Extremus doloris generatus fuit in Maria non posse confolari Filium suum, quae angere poenas ejus suae praesentia.

Jure Pictores nostri pro singulis Martyribus appingunt prius supplicii unicuique instrumentum, Sancto Paulo gladium, Sancto Laurentio craticulam...

Doloris est...

Mariae co-prophetis...

Extremus doloris...

fux spiritum emittere intuita est. Velle illa saltem extrema eius suscipere recipere; sua attollit brachia potius præ desiderio, quam spe illum amplectendi; sed hac frustratur consolatione, & afflicta ejus brachia in se relabuntur. Amor impatiens efficit, ut iterum addatur; sed o inanes frustra amoris conatus! Quos dolores affectis cordi miseræ Matris! Voluntas appetit Christum in alto pendentes, sed manus in se rediunt. O Mater super omnes Matres desolata! O Maria, immensus amaritudinis Mare? Cur mihi non est aliquid saltem miserationis tua, ut tecum saltem sentiam partem aliquam extremorum dolorum tuorum? O cordis mei durities, quanta, & quam terribilis minor ipsi demonibus, qui præ metu, & horrore ad tanti spectaculi intuitum infremunt? Et cor meum æneum est, & oculi mei illud intuentio exarscunt. *Pater de Argentario Capucini, in Theologia Collationibus de Magnalibus Sanctissima Virginitate.*

Si ex Sancti Augustini sententia gloriosa Virgo fuit imago perfecta Filii sui, qui simul Deus erat, & homo, videtur mihi, addi posse, hac nunquam melius illum representasse, quam in statu passionum suarum; quoniam secundum aliorum quorundam Patrum sententiam, Crux, & Calvarium, quod semper observatum est ob oculos ejus, fecerunt ipsam Crucem viventem, & animatum Calvarium, & hic doloris gladius qui aliquando transverberatus erat cor, adhibitus tunc in passione dilecti hujus Filii ut exprimeret in Matre viventem omnium dolorum ejus imaginem. Hoc profecto miraculum artis est, tali pacto cadente marmor, ut hominem repræsentet, & invicta materie reluctantia in illo repræsentare omnia peculiaria lineamenta, ex quibus facile distinguatur, & agnoscat; sed ad summum quæcumque sit artis præstantia, muta dumtaxat efficit simulacra, & immota, quæ semper infinite distant a figura; sed hic doloris gladius, quo Mariæ cor transverberatum est, scilicet penetrabilior, transit usque ad penitentem partem animæ Mariæ hujus afflicte, ut ex ea faceret perfectissimam imaginem passionum Filii sui, ita ut cum audio Prophetam querentem, utrum adsint dolores similes illis, quos Jesus in Cruce sustinet: *Attendite, & videte si est dolor, sicut dolor meus: (Thren. 1.)* libenter responderem me invenisse, quod querit, dolorem similem dolori Jesu Christi, quoniam quo magis Mariæ passiones accedunt ad illas Filii sui, eo magis superant passiones Martyrum omnium. *Auctor Sermonum in omnia Ecclesia argumenta.*

Prima passio orgo amor est. Hoc est primum eorum principium; de hoc non licet ambigere; & Evangelium, ut nobis explicet Magnitudinem amoris Mariæ, testatur illam Matrem fuisse, & Filium ejus crucifixum fuisse: *Stabat juxta Crucem Jesu Mater ejus.* Et profecto fuit spectemur amorem ejus tamquam mere naturalem, qualis est ille, quo Matres omnes diligunt filios suos; fuit cogitamus amorem hunc tamquam supernaturalem in Matre Dei sui; five inspicimus in utroque statu affectionem autam sexcentis favoribus, & beneficiis, quibus cor illius non affici minime poterat; ubique in Maria benevolentiam, & amorem nanciscimus, ubique ego quoque tristitia, & gravissimi doloris argumenta reperio. Si enim hanc affectionem ex parte nature intueamur, memoret continere non possum quo minus exclamem cum Sancto Ambrosio: *Matrem considerate, Matrem cogitate. (L. 3. de Fide ad Gratianum ex 3.)* Vultis ne æquissimum vobis adituere ideam extremæ desolationis personæ obrute pondere doloris sui? Vobis fingite Matrem jacturam filii facientem; & si pleuramque dicitur, suave esse, & solatio plenum pari pro illo, qui amatur; deicendum est, Martyrium esse videre eum

pati, qui diligitur unice. Quam ob rem Sancti Patres asserunt, Abraham toties mortuum fuisse, quot excelsissent momenta ab eo tempore, quo a Deo justus fuit sacrificare filium suum usque ad illud, quo Angelus brachium ejus coercuit; imo etiam illum totidem effecisse summet sacrificia, quot passus edidit, ut illum ad conditum locum adduceret. *Idem.*

Sancta Virgo Filium suum subsecuta fuerat bajulantem Crucem suam per vias Jerusalem; cumque ipsum asequi minime posset præ conferta populi turba qua sepe erat, ingressa creditur diverticulum aliquod, ut deinde illum in Calvario expectaret. Re adhuc integra commota fuit misero statu Filii sui, & sensus sui ita confusi sunt, ut eos satis explicare non poterit; & præ Matronæ, quæ illum subsecuebantur, videntes nullum sibi locum esse consolationi, consilium interunt legendi. Concipi potest, quam impressionem in corde ejus pepererit hæc loci propinquitas; satis est sibi Matrem fingere Filii sui supplicio presentem. Adspexit hic illius augeat dolorem, nec dubitandum est: in ceteris enim affectibus, si obiectum ciet potentiam, doloris hoc singulariter est, quod ad intuitum ejus rei, quæ dolorem infert, incessanter excitat miserationem; cum nullus sit sensus, qui adeo acrem efficiat in animo nostro impressionem, quam oculi, nec qui forment atidiores, & distinctiores objecti alicujus ideas. Hoc telum cordi est, quod semper altius se figit, quod incessanter refricat vulnus illatum, & quod illud in singula instaurat momenta, & prohibet ne convalescat: Verbo: Tantum distert dolor, quem nobis parit narratio mortis alicujus, quem diligimus, & illum, quo afficimur cum illum morientem intuemur; quantum telum eminus contortum, cujus apex obtusus est, & aliud cominus vibratum, quod nos immediate fauciat. Mihi igitur fingo afflicta Matrem hanc juxta Crucem, quin avellere possum spiritum ejus ab violenta applicatione, quæ tenet omnes sensus illius atrentos iis, quæ accidunt, ideoque omnes illius sensus torquentur propriis objectis: oculi quidem inauditis crudelitibus, quæ excedunt in Filii sui corpore: aures blasphemis, quæ hæc ora sacrilega evomunt contra illum: manus ejus atrectant, & complectantur funiculum lignum, cui suffusus est: circum illum non nisi carnifices videri; infra illum crucem manantem; supra illum vulnera, quorum singula vulnus inferunt cordi suo. *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Quemadmodum Jesu Christi passio fuit magnam obiectum dolorum Mariæ, nos quantum in nobis situm est, instauramus dolores Sanctæ hujus Matris, cum peccatis contra leges Filii sui, quoniam illum rursus crucifigimus. Hæc igitur consideratio veteri, ne augeamus poenas ejus, instaurantes illas Filii sui recentibus noxiis, quæ essent illi acerbiore prioribus tormentis. Si quis ex carnificibus, qui Filium suum torquebant, accessisset oblaturus opellam suam Matri, & testatus fuisset dolorem suum, videret illam tant indigna pati; quibus oculis, veltis quidem sententia, creditis, hunc ab illa exceptandum fuisse? Hoc responderi potest illis, qui eidem placere aditauerunt per aliquid devotionis exercitium, & obsequium, quod illi præstant, nisi hæc devotio fulciatur sanctitate morum, vel sincero desiderio vite genus mutandi. Si enim hæc præteritur causa, ut liberius æquo ducatur vita; vel si quis contendit in suis sceleribus permanere; hic afflicte injuria Matrem simul, & filium, & quomodo Apostolus asserit; hic innovat Crucem, & Mortem Filii Dei in semet ipso; hoc est, aliquid confert passionibus Mariæ, ejusque dolores instaurat, qui dimittantur secundum vim amoris sui, & secundum constantiam, & firmitatem cordis: tantum abest ut illi solatium afferat, & consolationem: *Idem.*

Quam impressionem fecerit in corde Virginis propinquitas Crucis.

Dolores Mariæ Dei referuntur quædamque quæ offendit tur Filius ejus noxiis criminibus, quibus iterum crucifigitur.

Maria hæc imago est Jesu Christi patientis.

Pont. dolores de Mariæ doloris hujusmodi est ea amore, quo Filium suum complectebatur.

Mysterium Assumptionis Beatæ Virginis, quæ modo celeberrima est omnium festivitatum, quæ in ejus honorem colit Ecclesia, tria alia complectitur, quæ Concionator suo tantum Sermone comprehendere potest, vel in totidem diversa partium argumenta, quod efficere possunt, qui singulis in Octava dies Sermones lucubrantur. Hæc tres ejusdem Mysterii partes, sunt pretiosa mors Desparæ; ejus in sepulchro incorruptibilitas, cum ceteri, & in antecessum maturata Resurrectione; ac tandem triumphalis ingressus in Cælum, quæ proprie est ejus Assumptio. Hæc tria mihi proposui colligere ex verum copiam, quam hic publicè juris facio, & quæ pluribus infervere potest Sermonibus, admixtis ex morali disciplina iis documentis, quæ utiles, & didacticos possunt illos efficere.

Id unum moneo, sicut tres hujus Mysterii partes ad eundem scopum colligant, censuisse me nequaquam opera præstantiam facturam inde tres diversos titulos inscribere: quod fortasse meliorem ordinem attulisset, sed ex alia parte peperisset confusionem, & negotium facessere potuisset quærentibus, quid in hac titulorum varietate proprium sit argumenti de quo agitur. Quapropter satius esse duci in tanta, ac tam uberi dicendi materia, sub singulis Paragraphis congregare quidquid indifferenter ad tres hæc partes pertinet, quasi unum duntaxat constituerent argumentum, in commodum eorum, qui hujusmodi collectiones uti non dedignantur.

PARAGRAPHUS PRIMUS.

Multiplex Sermonum hujus argumenti Synopsi.

- I. Quandoquidem Ecclesia simul, eademque die celebrat Mortem, Resurrectionem, ac triumphalem Assumptionem Desparæ, ne sejungamus tria hæc Mytheria, quæ modicum temporis intervallum, quod illa fecerunt, in causa fuit, ut simul conjungerentur; & facti tria hæc, msa quidem sententia, tria sunt gloriosissima sancti, divinitus amoris effecta; æquo feretis animo, ea a me in unum Sermonis corpus conjungo, vobis ostendendum. 1. Ardentem Mariæ dilectionem erga Filium, Deumque suum, ad tumulum tam redigisse per mortem, quæ nulla fuit unquam sa actor, aut religiosior. 2. Reciprocum amorem, quo hic idem Filius, & homo Matrem suam profecutus est, illum ex tumulo eduxisse per Resurrectionem preoccupatam, ut illum in gloriæ sui partem vocaret. 3. Amorem, quo uterque homines dilexit, effecisse illam Patronam, Advocatam, & Mediatrixem illorum in Cælo; quandoquidem in pompa triumphali Alceosionis sue Filius suos illi communicat totam potestatem suam, quæ jugiter utitur nobis opem latura. Hæc erit hujus Sermonis partitio, & in sequentibus Paragraphis invenietur suppellex ad eam exornandam.
- II. De Morte Sanctæ Virginis, desumptis pro Textu verbis illis ex Psalm. 114. *Fretosa in conspectu Domini mors Sanctarum ejus.* Si morti Beatæ Virginis, turpis aliqua inestet macula, qualis est ceterorum hominum, quæ consequens est, & poena peccati; hodierna die eorum sententiæ subsciberem, qui Sanctam hanc creaturam non considerant, nisi in pompa Assumptionis sue, & in honore triumphis: sed cum Desparæ ad sublimem Empyreæ verticem evectæ gloria desumatur præcipue ex obitus sui momento, quo ad altissimum fuz Sanctitatis fastigium evasit; fert animus vobis ostendere quomodo mors ejus extiterit pretiosa coram Deo.
- 1. Per merita quæ illum præcesserunt.
- 2. Per causam mortis, & mirabilia, quæ illum concomitata sunt.
- 3. Per gloriam, quæ illum excepit, & quæ incomprehensibilis est.

- III. Assumptis pro textu Cantorum verbis: *Quæ est ista quæ ascendit de deserto delictis affluens?* Videlicet, Quæ est ista quæ de Mundo egreditur, ubi nihil est nisi miseria, & afflictio Spiritus, quæ tamen inde consolationibus, & delictis affluens incedit? Sed quam est ista, quæ de hac Vita egrediens tanto cum gaudio, in Cælum tanta ascendit cum pompa? quæ in corpore mortali nature sue circumferens spiritum puriorem, quam perfectissime intelligentie, gradum facit ab altissimo gratie statu ad sublimem glorie verticem, ita ut supra thronum suum non videat nisi solum dilecti sui, qui super quem nititur? *Inimica super dilectum suum.* Ecce Christiani quid hodierna die constituat admirationem Angelorum, & hominum: verum simul ac admirati fuerimus fulgentem hunc thronum, super quem gloriosa hæc die attollitur Maria, demittamus oculos in egenum hunc lectulum, ubi coram Apostolis divinitus congregatis, ut Matri divini Magistri sui parentarent, expiravit. 1. Ecce prototypus mortis sanctissime, quem habemus in Maria morte, ut inde bene mori discamus.
- 2. Ecce prototypus incomparabilis gloriæ adiciendum in nobis desiderium in eisdem partem veniendi. Ita Maria moriens nobis perfectissimum præbebit exemplum ejus alienationis, quæ nos morti preparare debet. Maria triumphans Bibli. Conc. Theol. de Myster. Tom. III.

phans sublimem nobis adstruet ideam hujus gloriæ, quæ efficere debet, ut incessanter in Cælum anhelemus. Ex Specimenibus orationum panegyricarum pro die Assumptionis, Synopsi Prima. Maria spiritum suum præcepit, quæ non aufertur ab ea. Mysterium Assumptionis antonomastice Mytherium est gloriæ Beatæ Virginis; sed si illud nobis applicare noverimus, ac inde proficere, non minus est spei nostræ Mytherium. Vulgo cum de Mariæ gloria agimus, in duos errores incidimus: alter respicit media, per quæ ad illam pervenit; alter utilitatem, quæ inde nobis cedere debet. 1. Ut autem principium evitemus errorem, videamus quodnam sit verum principium gloriæ, & beatitudinis Mariæ, hæc est prima pars. 2. Ut autem ab altero errore nos præferveamus, videamus quanam sit mensura potestatis Mariæ, quæ pars est altera. Ecce unde simul spem nostram excitare, ac regere possimus.

Quod pertinet ad partem primam; quodnam sit verum principium Beatitudinis Mariæ? hoc est, cur Maria hodie in cælo glorificata fuit? Non ideo quia est Mater Dei; sed 1. quia fuit obediens, & fidelis Deo. 2. Quia humilis fuit coram Deo. Quia fuit obediens, & fidelis Deo; ita enim Mundi Salvator edixit; cum enim Mulier Evangelica dixisset illi: *Beatus venis, qui se portavit; (Luc. 11.)* respondit illi, quæ immo beati, qui audient verbum Dei, & custodiant illud. Quibus verbis significat, S. Augustinus ait, obedientiam, & fidelitatem Mariæ constituisse beatitudinem illius, non autem divinam Materitatem. Quod autem tuæ Mariæ felicitatem, hoc max illius in Cælo gloriam constituit. Fuisse de Dei Matrem, hæc felicitas est, quam recepit Maria; sed Deo fidelem fuisse, hoc meritum fuit; & Deus in Matre sua non nisi meritum coronat.

Principium alterum est, quia humilis est; quo in sensu accipit S. Ambrosius hæc Mariæ verba: *Quia respicit humilitatem Ancilla sua; ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes, (Luc. 1.)* ex hoc, immo propter hoc præsertim Me beatam vocantur. Angeli, S. Bernardus ait, videntes Mariam in Cælum cum pompa ascendentem, cum Sponzæ facies exclamarunt: *Quæ est ista?* Sed illis reddi potuisset quod S. Paulus dicebat de Filio Dei: *Quid autem ascendit, quid est, nisi quia & descendit? (Ad Eph. 4.)* Sublata est, quia seculo exinanivit. Ita verum est proximam causam beatitudinis Mariæ, non fuisse ipsam Dei Materitatem, eamque partim fidelitatis ejus, & partim humilitatis debitam esse.

Quod ad alteram partem spectat; quanam est in Cælo potestas Mariæ, ut nobis optuletur? Certum est posse nos sanctæ, & utiliter Desparam invocare. Si enim ad illam confugere licebat, cum erat in terra, & illius adhibebatur mediatio apud Jesum Christum ad obtinendas ab illo gratias; nunc cum in Cælo est, minus liceret? 1. Numquid nolle ipsa pro nobis intercedere? Sed in Cælo Caritas ejus est ardentior, quam antea. 2. An nobis opem ferre non potest? Sed in gloriæ sue statu minus potens erit, quam erat inter nos, & in loco exilii? 3. An non novit illa melius nostras necessitates, & non audit amplius preces nostras? Sed Angeli, quibus creditur Deus curam nostram, nos audiunt. 4. Numquid usus invocandi illum ladit honorem Dei? Hic bipolaris est error: illum enim invocamus non tamquam illum, cujus est gratiam impartiri, sed tamquam eam, quæ pro nobis illam obtinere potest. Possumus ergo Mariam invocare, & hoc jus ad eam confugiendi, firmissimum est spei nostræ fundamentum. In hac Virgine habemus 1. Advocatam omnipotentem apud Filium suum Judicem nostrum; & cum omnipotentem dicimus, non intelligimus, quasi esset super Filium suum; sed illam a Fi-